

MØTEBOK

SAK NR: **8/2021**
SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
Arkivnr.: *Støl 520*

MØTEDATO: **22.3.2021**
MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:

Statskog SF
Kjell Trandokken
Innlandet Fylkeskommune
Øystre Slidre kommune

Støl 53/1/520 til Haugen gnr 46/41 på Lie. Søknad om å oppføre bygg til produksjon.

Saksdokumenter

- Søknad med vedlegg mottatt 19.10.2020 og 18.11.2020 fra Kjell Trandokken
- Brev av 18.11.2020 fra fjellstyret til Statskog og Oppland fylkeskommune
- Uttale av 27.11.2020 fra Statskog
- Uttale av 5.2.2021 fra Innlandet fylkeskommune, kulturarvenheten

Saksopplysninger

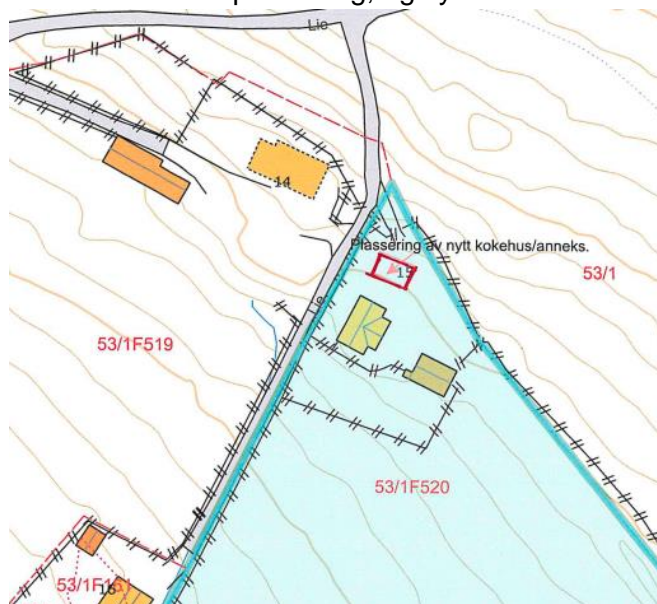
Fjellstyret fikk søknad med vedlegg fra Kjell Trandokken i perioden 19.10.-18.11.2020. Han søker om å bygge et kombinert bygg med et produksjonsrom/kokerom til pultost og et ekstra soverom. Søknaden ble 18.11.2020 sendt videre til Statskog v/Borghild Simengård og Oppland fylkeskommune for uttale.

I følge vedlagte bilder og tekst er omsøkte bygg 20m² + et overbygd inngangsparti på ca 5 m². Bygget er tenkt inndelt i to ca like store rom.

Dagens bebyggelse på stølen utgjør ifølge stølsregistreringa:

- Sel 65 m²
- Fjøs 45 m²
- Løe 22 m²

Kart over ønsket plassering, og flyfoto av stølstunet.

Oversiktsbilder over støl 520 (fra 2003)

Kjell Trandokken søkte i 1997 om å bygge på selet fra 40m² til 65m², og å flytte et heimstølsel på 27m² til stølen. Fjellstyret og Statskog var på befaring, og Fjellstyret godkjente påbygging av selet, men avslø søknaden om to sel i sak 42/1997. På dette tidspunktet var gården et sauebruk, og avslaget er begrunnet i at det på daværende tidspunkt ikke var drift som tilsa at det var behov for to sel.

Garden Haugen (Dølahushaugen) gnr. 46/41 driver i dag med mjølke drift, og er på stølen med besetningen om sommeren. Han opplyser i søknaden at han har 7 mjølkekyr og 9 storfe. Trandokken skriver dette i vedlegget til søknaden som vi mottok 18. november 2020:

Jeg driver garden Dølahushaugen 46/41 ved Melbybråten, gardens resurser er ca 40 da dyrka jord, og veldig lite beite heime i bygda, derfor er stølsdrift veldig viktig for meg. Jeg bruker både heimstøl (ved Mellsenn) og langstøl på Lie.

På Lie ønsker jeg å bygge et kombinert bygg med et produksjonsrom/kokerom til pultost og et ekstra soverom.

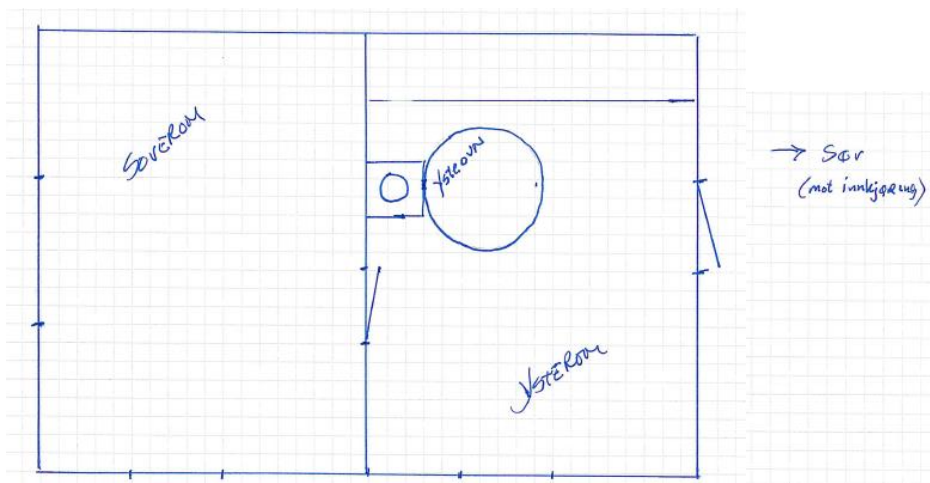
Produksjonen på garden er melkeproduksjon og egenforedling av melk. Av melka produseres det i dag rømme og smør. Skummamelka blir da restproduktet som jeg ikke får utnyttet bortsett fra i liten grad til kalveforing. For å produsere pultost må det til mer plass, det trengs en plass å varme opp syrna skummamelk slik at ostemassen skiller seg fra, og den kan bli til pultost. Etterpå skal ostemassen gjære i passe temperert rom og den skal pakkes og emballeres. Det trengs også mer plass til å lagre emballasje og utstyr.

Behov for ekstra soverom begrunnes med at jeg har en fast ansatt med i driften hele sommeren. Den ansatte er en kultur-utvekslingsstudent som bor og lever sammen med meg. I tillegg hjelper mine barn til så ofte de kan. Sælet på stølen har bare to soverom og det blir litt for liten plass ganske ofte. Jeg kunne selvfølgelig søkt om påbygg av eksisterende sæl, men dette er gammelt og jeg finner ingen god løsning for påbygg. Jeg ser også i retningslinjene for bygging i statsalmenning at det kan være aktuelt med flere små hus i stedet for påbygg på eksisterende.

Bygget som er tenkt satt opp er på ca 4 x 5 meter med tillegg av et overbygd inngangsparti i ene enden. Dette bygget har jeg mulighet for å kjøpe ferdig bygd, og kan fraktes på plass neste sommer. Bygget er i stav/laft (se bilder) Taktekking vil bli med skifer eller shingel, og som fundament tenker jeg ringmur eller støpt plate.

Bilder av omsøkt kokehus/anneks som er vedlagt søknaden:

Trandokken har tenkt å dele rommet i to like store deler.

Lovanvendelse

Stølen er i bruk, og Fjellstyret skal avgjøre søknaden med hjemmel i **Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenning, § 10**. Søknad om å setje opp, utvide og endre hus
 «Etter søknad som fjellstyret avgjer, kan seterbrukaren setje opp, utvide og endre hus for ei rasjonell utnytting av utvist seter. Fjellstyret skal ta stilling til kva slag og kor mange hus som trengst, deira storleik og standard eller anna, og kan setje vilkår for oppføring, utviding og endring av hus. Fjellstyret skal leggje saka fram for Statskog SF til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak etter dette leddet. Om fjellstyret vil krevje at hus eller anlegg som alt står, skal rivast, må fjellstyret leggje saka fram for regional kulturminnestyresmakt til fråsegn før fjellstyret gjer vedtak. Det same gjeld ved nybygg og endring eller utviding av hus på seter, der dette vil påverke eksisterande kulturmiljø.»

Saken er oversendt Statskog og Oppland fylkeskommune for uttale 18.11.2020.

Statskog skriver bl.a. følgende i sin uttale datert 27.11.2020:

«Stølen er i bruk til det vi definerer som tradisjonell stølsvirksomhet med mjølkeproduksjon og skal behandles etter seterforskriften § 10.

Trandokken søker om å sette opp et kokehus med et soverom. Kokehuset skal brukes i forbindelse med produksjon av pultost. Et ekstra soverom er tenkt til en person som er ansatt gjennom drifts-sesongen på stølen.

Dette er en støl som drives i en tradisjonell form for støling med mjølkeproduksjon. Ved å starte opp produksjon av pultost vil man få mulighet til å utnytte mjølke-resursen ytterligere. Statskog er positive til at virksomheten på stølen utvides basert på de ressursene som allerede eksisterer og tilrår fjellstyret å godkjenne byggesøknaden slik den foreligger.»

Vi mottok uttalen fra Fylkeskommunen 5.2.2021 på e-post. Utdrag fra uttalen:

«Lie er et stølslag i Øystre Slidre som er utpekt som et viktig stølsmiljø i Stølsprosjektet i Øystre Slidre 2003-2005. Stølen tilhørende Haugen er drift med mjølkeproduksjon.

Søknaden omfatter oppføring av et nytt bygg til produksjon av pultost, og med et ekstra soverom i bygget. Søker har en fast ansatt på stølen hele sommeren, og soverommet er tenkt brukt til denne personen. Kokhuset er et eksisterende kokhus søker ønsker å kjøpe og er et lafta bygg på 4X5m med overbygg. Plassering er tenkt på oversiden av selet. Bygningen er bygd for å være kokehus, men har aldri blitt brukt til noe tidligere. Kokhuset er oppført i stav/laft, taktekking i dag er torv, men søker ønsker å tekke med valdresskifer eller shingel som selet. Som fundament tenker han å støpe en enkel ringmur, eller hel plate.

Vedlagt søknaden er søkers redegjørelse for behovet for nytt bygg for produksjon av pultost og soveromsfasiliteter for innleid arbeidskraft samt bilder av bygningen som ønskes flyttet til stølen og bilder av stølen for øvrig.

Liestølen ligger innenfor Bestemmelsesområde Fjell, sone 1 i gjeldende kommuneplans arealdel. Fjellområdene har særlige kvaliteter med langsiktig verdi som skal tast vare på. Kommuneplanens pkt 13. gir bestemmelser for utforming av nye bygninger.

Omsøkte kokhus er en bygning med enkle kvaliteter som underordner seg de øvrige bygningene på stølen. Kulturarvseksjonen vurderer at omsøkte tiltak er innenfor planens bestemmelser. Vi vurderer også at det er viktig å tilrettelegge for videre mjølkeproduksjon i stølsområdene og mener det er positivt at søker tilrettelegger for å videreføre

restproduktet av smør- og rømmeproduksjonen. Vi vil anbefale å legge skifertak i stedet for shingel. Dersom det er mulig vil vi anbefale å bruke natursteinsmur evt. punktfundament i naturstein slik som bygningen har nå i stedet for støpt hel plate.

Kulturavseksjonen har vurdert søknaden, vi vil i dette særskilte tilfellet ikke motsette oss omsøkte tiltak.

Det forutsettes for øvrig at det gjøres en helhetlig vurdering av bakenforliggende hensyn i gjeldende plan- og lovverk, og at denne vurderingen synliggjøres og legges til grunn for vedtaket. Videre må faren for presedens vurderes. Kulturavseksjonen ber om å få oversendt kopi av fjellstyrets vedtak i saken.»

Vurdering

Stølen til Trandokken gnr 46/41 er i bruk, og Fjellstyrets ansvar (ifølge forskriftens § 10) er å vurdere byggesøknaden ut i fra driftsomfanget på stølen.

Både Statskog og Fylkeskommunen er positive til tiltaket i sine uttaler, og de tilrår fjellstyret å godkjenne søknaden. Fjellstyreadministrasjonen har, sett ut i fra dagens drift på stølen, tillitt til stølseiers vurdering i at det er behov for et nybygg med plass til pultostproduksjon og soverom for innleid arbeidshjelp.

Fjellstyret har vanligvis godkjent oppsetting av kokhus på støler som er i drift med tradisjonell mjølkedrift, og kokhuset tillates da ikke innredet for beboelse. Saksbehandler kjenner ikke til andre saker der kokhus/produksjonsrom er kombinert med soverom, og som er sammenlignbare med denne saken. Øystre Slidre fjellstyre har ikke hatt tradisjon for anneks/kårsele, men Vestre Slidre har i enkelte tilfeller godkjent dette. Vestre Slidre fjellstyre stiller da krav til mjølkedrift på stølen.

Saksbehandler vurderer ut ifra innsendt søknad, gjeldende lovverk og rundskriv M-1/2016, og ut i fra dagens drift på stølen, at Fjellstyret har hjemmel til å godkjenne bygget. Trandokken har i søknaden forklart behovet ut ifra dagens drift på stølen. Det er etter det vi kjenner til ingen andre stølsbrukere i Øystre Slidre statsallmenning som driver produksjon på samme måte som Trandokken. Saksbehandler vurderer derfor at det er liten fare for presedens.

Trandokken driver tradisjonell stølsdrift og har produksjon av bl.a. rømme på stølen. Fjellstyreadministrasjonen er derfor ikke i tvil om at det nye bygget er tenkt brukt til produksjon av pultost og at det også blir leid inn ekstra arbeidskraft. I forslag til vedtak har vi likevel tatt inn at tillatelsen faller bort hvis det ikke er tatt i bruk innen 5 år, og at soverommet kan måtte fjernes dersom produksjonen opphører og det ikke lenger er behov for innleid arbeidshjelp.

Fjellstyret må bruke sitt skjønn til å vurdere søknaden opp mot driftsomfanget på stølen og tilbakemeldingen fra Fylkeskommunen. Fylkeskommunen forutsetter også at det gjøres en helhetlig vurdering av bakenforliggende hensyn i gjeldende plan- og lovverk, og at denne vurderingen synliggjøres og legges til grunn for vedtaket. Saksbehandlers vurdering er at det er kommunens oppgave å vurdere hensyn til gjeldende plan- og til andre lovverk enn fjellov og seterforskrift.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i forskrift om seter og tilleggsjord med mer i statsallmenning § 10 og ut i fra driftsomfanget på stølen, godkjenner fjellstyret at Trandokken får bygge et kombinert bygg med et produksjonsrom/kokerom til pultost og et ekstra soverom på stølen på Lie, som omsøkt.

Vilkår for tillatelsen:

- Bygget må tas i bruk innen 5 år, dersom dette ikke skjer faller tillatelsen bort.
- Dersom produksjonen opphører og behovet for overnatting for sesongarbeider bortfaller, skal bruker på eget initiativ melde fra til fjellstyret. Fjellstyret tar opp saken og kan gjøre vedtak om at soverommet skal fjernes.

Fjellstyret ber stølseier imøtekomme Fylkeskommunens ønske om å legge skifertak i stedet for shingel og vurdere natursteinsmur evt. punktfundament i naturstein slik som bygningen har nå i stedet for støpt hel plate.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om seter og tilleggsjord med mer i statsallmenning § 10 og ut i fra driftsomfanget på stølen, godkjenner fjellstyret at Trandokken får bygge et kombinert bygg med et produksjonsrom/kokerom til pultost og et ekstra soverom på stølen på Lie, som omsøkt.

Vilkår for tillatelsen:

- Bygget må tas i bruk innen 5 år, dersom dette ikke skjer faller tillatelsen bort.
- Dersom produksjonen opphører og behovet for overnatting for sesongarbeider bortfaller, skal bruker på eget initiativ melde fra til fjellstyret. Fjellstyret tar opp saken og kan gjøre vedtak om at soverommet skal fjernes.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vedtaket er gjort med hjemmel i § 10 i forskrift om seter og tilleggsjord i statsallmenning. Etter § 10 i fjelloven tar fjellstyrevedtaket til å gjelde 4 uker etter at det er gitt melding om vedtaket. Byggetillatelsen er ikke gyldig før kommunen har godkjent søknaden. Dersom bygginga ikke er starta opp innen 3 år faller tillatelsen bort.